

POKRAČUJEME V ÚČASTI NA VÝSKUME AKTÍVNEHO DOBROVOĽNÍCTVA STARŠÍCH ĽUDÍ

Informatívna správa

Inštitút edukológie a sociálnej práce FF PUv Prešove sa prostredníctvom CEVS zapojil do výskumného projektu „Dobrovoľníctvo starších ľudí – dopadová výskumná štúdia“ gestorsky realizovaného Inštitútom pre výskum práce a rodiny. V rámci pokračovania výskumných prác sme sa dňa 27.6.2024 zúčastnili ďalšieho *vedeckého workshopu* (ďalej „VW“) pod názvom **Dobrovoľníctvo starších ľudí: čo ukázali dostupné kvantitatívne dáta a plánovanie ďalšej výskumnej činnosti**. Cieľom stretnutia organizovaného on-line formou cez MS Teams bolo analyzovať prínos a využiteľnosť dostupných kvantitatívnych dát k problematike vplyvu aktívneho dobrovoľníctva na zdravie, sociálny a psychický stav starších dobrovoľníkov a dobrovoľníčok ako základu pre plánovanie ďalšej výskumnej činnosti v súlade s cieľmi výskumného projektu.

Počas VW boli predstavené hlavné zistenia z analýzy dostupných reprezentatívnych kvantitatívnych výskumov, na ktoré nadväzovala odborná diskusia smerom k zodpovedaniu **otázky**: „Čo ukázali dostupné kvantitatívne dáta k predmetnej problematike, a následne, čo potrebujeme ďalej kvalitatívne zisťovať k ich hlbšiemu pochopeniu v životnom kontexte konkrétnych ľudí (starších dobrovoľníkov a dobrovoľníčok) a v kontexte fungovania dobrovoľníckych organizácií?“ Pri formulovaní otázky sa vychádzalo z cieľa prípravy celej dopadovej štúdie – poskytnúť tvorcom politik dostatok relevantnej výskumnej evidencie k propagácii aktívneho dobrovoľníctva starších ľudí a k jeho verejnej podpore.

Na základe odbornej diskusie boli identifikované viaceré **tematické okruhy**, ktoré by sa mohli stať východiskom pre ďalšiu (kvalitatívnu) fázu výskumnej činnosti. Niektoré zmienime:

- *zvyšovanie povedomia o podstate dobrovoľníctva*

(podpora prechodu od nevedomovaného k uvedomovanému dobrovoľníctvu, čo umožní presnejšie skúmať rozsah dobrovoľníckej participácie starších ľudí na Slovensku);

- *mýty o „typickom“ dobrovoľníkovi/dobrovoľníčke*

(napr. že „dobrovoľníctvo je záležitosťou mladých ľudí“, čo môže viesť k nedostatku dobrovoľníckych príležitostí pre starších ľudí; alebo, že „dobrovoľníctvo je exkluzívna záležitosť pre ľudí s dobrým ekonomickým statusom či spoločenskou prestížou“, čo môže brániť zvyšovaniu dobrovoľníckej participácie starších ľudí, znižovať jej dostupnosť pre všetkých);

- *poznávanie individuálnych motivácií, čo funguje a čo chýba*

(skúmanie subjektívnych motivácií a skúseností starších dobrovoľníkov a dobrovoľníčok v tom, aké boli rozhodujúce faktory, ktoré ich priviedli k dobrovoľníctvu a podporujú ich v pokračovaní; kto boli informátori, spojky medzi nimi a dobrovoľníckymi organizáciami; aké cítia prínosy dobrovoľníctva pre seba samých; ale aj to, v čom sú stále medzery a nedostatky, čo by mohlo byť lepšie, ako efektívne propagovať dobrovoľníctvo medzi najširšou verejnosťou);

- *rovnováha medzi dopytom a ponukou*

(skúmanie, aké mechanizmy využíva dobrovoľnícka organizácia pre dosahovanie súladu medzi tým, v čom by sa chceli starší dobrovoľníci angažovať a aký je dopyt v komunite);

- *cieľavedomé plánovanie dobrovoľníckej činnosti a úhrada nákladov*

(bližšie skúmanie, aké sú možnosti a odborné kapacity dobrovoľníckej organizácie v plánovaní jednotlivých zdrojov pre organizáciu a praktický výkon dobrovoľníctva).

Aj s ohľadom na skúsenosti IESP s dobrovoľníckymi aktivitami študentov a študentiek sociálnej práce sme komunikovali potrebu venovať sa v ďalšej časti výskumu reflexívnosti dobrovoľníckych organizácií na potrebu *medzigeneračných dobrovoľníckych projektov* – na čo by mali byť zamerané, ako by mali byť organizované – ktoré možno považovať za konkrétny nástroj podpory medzigeneračnej solidarity. Vychádzame z toho, že podpora medzigeneračnej solidarity je jedným z hodnotových pilierov *Národného programu aktívneho starnutia na roky*

2021-2030, v rámci ktorého sa realizuje aj príprava tejto dopadovej štúdie.

Kvalitatívna časť výskumnej činnosti by mala prebehnúť na základe doterajších odborných prác a diskusií na jeseň 2024.

prof. PhDr. REPKOVÁ Kvetoslava, CSc.

Inštitút edukológie a sociálnej práce

Filozofická fakulta

Prešovská univerzita v Prešove